

Шпица: „СРПСКИ ЗВУЦИ - Емисија којом обнављамо сећање на наше музичко наслеђе“

Спикер: Овај пројекат суфинансиран је од стране Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије. Ставови изнети у подржаном медијском пројекту нужно не изражавају ставове органа који је доделио средства.

Гордана Јоцић, ауторка и водитељка:

„Јесен стиже, дуњо моја“, односно „Не варај јарана“, љубавна је песма српског песника Милорада Петровића Сељанчице. Касније је на њене стихове, композитор Исидор Бајић компоновао музику. Песма говори о љубави младића према девојци. Снимили су је, између осталих и Звонко Богдан, Предраг Тозовац, Милан Крунић и Раша Павловић. Временом је постала стандардни део репертоара тамбураша. Ђорђе Балашевић је спомиње у песми „Свирајте ми, јесен стиже, дуњо моја“. Постоји још једна песма која носи исти назив, због чега се често брка са Петровићевом песмом. У питању је обрада мађарске песме за коју је текст написао Јован Јовановић Змај.

Њу су певали Душан Јакшић, Легенде, такође Звонко Богдан, Оливер Драгојевић и многи други.

„Јесен стиже дуњо моја, јесен рана,
од јесени до јесени, све се село већ ижени.
Душо моја, бежи мени, не варај јарана.
Сваке ноћи, дуњо моја, сваког дана бројим сате,
мислим на те душо моја, умрех за те.
Буди моја, благо мени, не варај јарана.
Младост прође, дуњо моја, младост рана,
Ја те душо жељан оста', чекања је било доста
Бежи мени о јесени, не варај јарана“

Ово су били стихови песме „Јесен стиже, дуњо моја“, а више о њој данас слушамо од наше сталне саговорнице, музиколошкиње Ање Лазаревић Коцић.

Музика

Гордана Јоцић, ауторка и водитељка:

За сам почетак да чујемо шта наша саговорница Ања Лазаревић Коцић говори о песми „Јесен стиже дуњо моја“. У првој емисији о Исидору Бајићу поменули смо ту његову љубав према, да кажем, тој некој врсти народне музике, односно тамбурашкој музици. Једна од песама коју је он написао, а изводи се данас и у некаквом рокерском аранжману, односно не баш рокерском, него пре у поп аранжману и у том тамбурашком и у разним дугим аранжманима је песма „Јесен стиже дуњо моја“. Сад, просто, да вас питам - је ли то народна песма, или је то уметничка песма коју је створио Исидор Бајић? Шта ми заправо слушамо, кад слушамо песму „Јесен стиже дуњо моја“?

Ања Лазаревић Коцић, музиколошкиња:

„Јесен стиже дуњо моја“ јесте Бајићева композиција, али данас треба разграничити која „Јесен стиже дуњо моја“, јер постоје извођења од стране различитих, врло познатих и кантаутора и певача и народне и забавне музике и некаквих оркестара. Међутим, то су две различите песме са истим именом.

Оно што је Бајићева песма, јесте у суштини песма која је настала на поезију песника Милорада Петровића и та песма може да се нађе у неколико извођења, дакле, тих варијанти. Оно што ја знам јесте да је изводио Тозовац, дакле ту конкретно Бајићеву песму, али оно што се негде као најверније истиче, јесте извођење Милана Крунића, које може да се нађе на јутјубу. То је са тамбурашким оркестром и то је сад онај моменат о ком сам причала да су му многи замерали, заправо да су сматрили да је то комерцијализација ове музике. Али та песма конкретно јесте Бајићева, и за ту песму, сад опет не могу да се не осврнем, зна се и преко песме Ђорђа Балашевића, где он у једном моменту каже „свирајте ми јесен стиже, дуњо моја“, и мисли заправо на ову Бајићеву композицију. То се зна, јер то извођење јесте нешто што је по Војводини било јако популарно, дуго, дуго времена, поготово међу тамбурашким оркестрима.

Музика

Гордана Јоцић, ауторка и водитељка:

Ој Српкињо буд' орна, као што си узорна.
Кажми нек се разгласи шта те тако краси
бело грло и лице, чарне очи, милице
ил' ружице усана, или коса врана.
Кажми нам, на шкрине, да нас жеља баш мине.
Кажми нам сад одма', кажми, нек се зна.
Шта ти знам одговорит, брале,
кад ме срам твоје ситне хвале.
Хвалите онај цвет, што га има цео свет.
Данас сам само ја, што сам Српкиња.

Ово је песма коју је такође опевао Исидор Бајић и веома је позната међу његовим песмама. Пре него што је чујемо, да видимо шта ће о њој рећи наша данашња саговорница.

Ања Лазаревић Коцић, музиколошкиња:

У том смислу некакве популарности треба се опет осврнути на оперу „Кнез Иво од Семберије“ и на неке сегменте опере који су постали јако популарни и познати, те се мисли да су у питању народне песме, попут овог сегмента који је везан за песму „Ој, Српкињо“, односно, нешто што је познато само под називом „Српкиња“, врло често, а заправо би требало да буде „Ој, Српкињо, буд' орна“, то је тај пуни назив. То је нешто што има мало играчки карактер и што су снимили касније бројни хорови, извођено у разним варијантама и хорским и овако солистичким, у виду дуета евентуално, такође међу тамбурашким оркестрима, народним оркестрима, тако да многи препознају и мисле да је у питању неко народно коло или нешто што је била евентуално некаква врста грађанске игре и слично.

Музика

Гордана Јоцић, ауторка и водитељка:

Питали смо Ању Лазаревић Коцић да ли је било и других тамбурашких песама које је написао овај чувени српски композитор који је, нажалост, веома кратко живео. Да ли је сачувана још нека тамбурашка песма Исидора Бајића?

Ања Лазаревић Коцић, музиколошкиња:

Вероватно да јесте, али где се то налази, у којим је то архивама, то је велико питање. Дакле, претпоставља се јер су те композиције доста свиране међу тим оркестрима тада. Наравно, много тога је свирано као и све по слуху и без партитура, али претпоставља се да постоји. Е сад, тачно, где и како, то је велико питање.

Музика

Гордана Јоцић, ауторка и водитељка:

Слушали сте још једну емисију из серијала „Српски звуци“ суфинансираног средствима Министарства информисања и телекомуникација.

У реализацији учествовала екипа Радија Златоусти. Производња децембар 2025.